

КЪУРЪАНАН МАЫНАШ

26-ГІА ЖУЗ

Гочдинарг: Турпалан кІант Фарукъ

1436 хІ.

Къинхетамечу, Къинхетамбечу АллахІан цІарца!

Хастам бо вай ваьш кхоьллиначу АллахІана! Цуьнгара гЮ а, гечдар а доьху вай! Вайн синоша хьоьхучу вонех а, вайн къилахьчу гІуллакхех а лардар доьху вай Цуьнга!

АллахІа нийсачу новкъа нисвинарг аддаме а тиларан новкъа а ваккхалур вац, ткъа Цо тиларчу вигинарг аддаме а нийсачу новкъа а ваккхалур вац.

Аса тоьшалла до: АллахІ воцург кхин дела цахиларца. Ша цхьаь ву И, Шеца цхьа а накъост воцуш.

Аса юха а тоьшалла до: Мухъаммад (АллахІера къинхетам а, маршо а хуьлда цунна!) Цуьнан лай а, элча а хиларца.

Лараме ешархо! Ахь каралаьцна долу тептар Сийлахьчу Къуръанан Іаьрбийн маттара нохчийн матте гочдина ткъе ялхалгІа (26) жуз ду.

АллахІа гечдойла гочдархочунна а, нисдиначунна а, церан дайшна а, наношна а, массо бусалбанашна! Амин!

Гочдинарг: Турпалан кІант Фарукъ

Редактор: Абу Ахьмад

Сураат «ал-Ахъкъаф»
(«Гамаран баързнаш»)

Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахІан царца!

1. Хъа. Мим.

2. [ХІара] Жайна доссор -
Нуецкъалчу, Хъикматечу Ал-
лахІера ду.

3. Оха кхоьллина ма дац стигалш
а, латта а, царна юккъехъ дерг а -
бакъонца а, билгалйинчу ханна а
бен. Амма керстанаш къабхка-кх
шаш ларбан шайна хъобхучух [я
дахъедечух].

4. Ала [хІай, Мухъаммад]: «Ги-
ний шуна, АллахІе а доцуш, шаш
царга кхойкхуш берш? Гайтийша
суна лаьттан муьлха дакъа кхоьл-
лина ара? Я стигалийн декъашхой
бууьш? Схъадайша, хІета, суна
кхул [Къуръанал] а хъалха хилла
жайна, я Илманан муьлхха а цхъа
лар мукъане а [схъайша], нагахъ
шаш бакъ луйш делахъ».

5. Мила ву, ткъа, тІех доккхачу
тиларехъ верг, АллахІ воцучаьрга
кхойкхучарел а, къематде дал-

سُورَةُ الْأَحْقَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمِّ ۝

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

الْحَكِيمِ ۝

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا

بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ

كَفَرُوا عَمَّا أَنْزَرُوا مُعْرِضُونَ ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ

شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُنُونِي بِكِتَابٍ

مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن

كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ

مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

лалцшайна жоп лун боцчу, цара шайга кхойкхий хууш а боцчу?

6. Нах дагулбинчу хенахь [къематдийнахь] церан мостагий а хилла дахуьттур бу уьш, цара шайна Ибадат дар те а дуьтур дац [я харц дийр ду] цара.

7. Царна Тхан кхеташ долу аяташ доьшучу хенахь бакъонах цатешачара [я бакъонца керстаналла диначара], и шайга еьначу хенахь, олу: «ХIара - билгала бозбуунчалла ду».

8. Я олу цара: «Цо [Мухьаммада шеггара] кхоьллина доцургду и [Къуръан]». Ала [хIай, Мухьаммад]: «Ас и [Къуръан сайггара] кхоьллина хилча, шун карахь ма дац, ткъа, Аллах со ларван цуьрриг хIума а. Цунна [АллахIана] диках хаьа цуьнан [Къуръанан] хьокъехьаш дуьй-цург. Тоьуш ду суний, шуний юккъехь И [АллахI] теш хилар. И - Гечдийрг, Къинхетамбийрг ву».

9. Ала [хIай, Мухьаммад]: «Со элчанех дуьххьара вац, ясайх а, я шух а хIун хир ду хууш а вац со. Таьхъавозушбен ма вац со сайн

وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءَ

وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا مَيَّتَتْ قَالَ

الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا

سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَمَن نَّبْتَلُ ۖ قَالَ إِنْ أَفَرَرْتَهُ ۖ فَلَا

تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۗ هُوَ أَعْلَمُ

بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۗ كَفَىٰ بِهِ ۖ شَهِيدًا

بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ وَهُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا

أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَيْتُمْ

[Дала] сайга биссочу хаамашна. Со - веккѡа цѡѡа лардеш волу хѡе-хамча бен вац».

10. Ала [xIай, Мухъаммад]: «ХIун аьлла хета шуна: [xIун хир ду шух], нагахъ и [Къуръан] АллахаIера [доссийна а] делахъ, ткѡа аш цуьнца керстаналла а дахъ? Исраилан кIентех волчу тешо тоьшалла а ма дина цуьнах [Къуръанах] тераниг кхин а хилла хиларан хъокъехъ, тIаккха цуьнга иман диллина цо, ткѡа аш-м [иман дилларна] куралла йира. Боккъалла а, АллахIа нийсачу новкѡа ца нисбо зуламе нах!».

11. Керстанаша элира муъманехан хъокъехъ: «Нагахъ и [Къуръан] дика [гIуллакх] хил-лехъара, цу тIехъ тхол а хъалха бевр ма бацара уьш». Ткѡа шаш цуьнца [Къуръанца] нис ца белча, цара эр ду: «ХIара -шира пуьташ бу».

12. Цул [Къуръанал] хъалха Мусан Жайна [Говрат] хилла,кууйгалла а, къинхетам а хилла долу. Ткѡа хIара Iаьрбийн маттахъ долу Жайна [Къуръан], [хъалхара

إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَكَفَرْتُمْ بِهِ ۖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي
إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ ۖ فَكَاَمَنْ
وَأَسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ
كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا
بِهِ ۖ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِنْفُكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾

وَمِنْ قَبْلِهِ ۚ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً
وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانِ عَرَبِيًّا
لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُنشِئَ

Жайнаш] бакъхилар тIечIагIдеш долу, зуламаш диначарна кхерам дIахъебан а, диканаш дечарна хазахетар дан а [доссийна ду].

13. Боккъалла а: «Тхан дела – АллаhI ву» аьлла,цул тIаьхъа нийсачу новкъа тIехъ лавттиначарна я кхерам ахаалур бац, я гIайгIане а хир бац уьш.

14. Ялсаманехъ хин берш бу уьш, цу чохъ даиманна аIийр болу, цара диначунна дуьхъал бекхамна.

15. Оха весет дина адаме шен дена-нанна дика хила аьлла. Цуьнан нанас халонца леладо иза кийрахъ, халонца дан а до цо иза. Пхоралла [*берах хилар*] а, [*бер*] декхачуьрадаккхар а – ткъе итт батте дахло. Ткъа ша кхиьна а даьлла,шовзткъа шаре даьлча, цо олу: «Сан Дела! Дагчу тасахъсуна - Ахъ сайна а, сан дена-нанна а деллачу Хъайн ниIматашна шукар дар, Хъо реза волу дика Iамалш ян гIо а дехъа суна. Сан тIаьхъе а ехъа суна бакъахъа [*я дика*]. Боккъалла а, тоба до ас Хъоьга. Боккъалла а, со - бусалбанех цхъаь ву».

لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٤﴾

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا
حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا
وَحَمَلُهُ وَفِضْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا
بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ
أُوزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي
أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي
إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

16. Уьш - цара диначух уггаре а диканиг Оха шайгара къобалдеш, шайн вонашна Оха гечдеш болу ялсаманин бахархой бу. Бакъ ваДа ю иза, [дуйненчохъ] царна йинахилла йолу.

17. Шен дега-нене олуш верг а ву: «Тпуй шуна те! Суна кхерам туьйсуш ду, ткъа, шуьшиь, со [кошара] гIаттор ву бохуш, сол хьалха а дуккха а гIаьхьенаш дIаихнашехь а?». И шиь ду АллахIе орца доьхуш: «Бала хьуна! Имане вола, боккъалла а, АллахIан ваДа бакъ ма ю!». Юха а боху цо: «И [къамелаш-м] - хьалхазама-нахьлерчу къаьмнийн туьйранаш дара».

18. Шайн хьокъехь дош хьакъ хилларш бу уьш, [ишита хилира] царел хьалха даьхначу жинийн а, адамийн акъаьмнийн хьокъехь а. Боккъалла а, эшам хилларш [ядакъаза бевлларш] бара уьш.

19. Массарна а даржаш хир ду, цара лелийначуьнца догIуш, [АллахIа Ша] царна дуьззина дIадалархьама, цара динарг бахьанехь. Зулам а дийр дац [я харцо а йийр

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَنْتَقِبُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا
عَمِلُوا وَتَتَجَاوَرُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي
أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَّ الصِّدْقِ الَّذِي
كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾

وَالَّذِي قَالَ لَوْلَايَهِ أَفِ لَكَمَا أَتَعَدَانِي
أَنْ أُحْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي
وَهُمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيَلُوكَ ءَامِنِينَ إِنَّ
وَعَدَ اللَّهُ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي
أَمْرِ قَدْ خَلَتِ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خٰسِرِينَ ﴿١٨﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُؤْفِقَهُمْ
أَعْمَلُهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

яц] царна.

20. Цу [къематан] дийнахь, кер-станаш [жовжагIатин] царна тIетотгучу хенахь, [цаьрга эр долуш ду]: «Шайн диканаш шайн дуьненан дахарехь чекхъдаьхна аш, марзонаш а эчна аш царех. Ткъа тахана шуна бен болу бекхам - сийсазден Iазап хир ду - дуьненахь, цхьа а бакъоа йоцуш, аш кураллаш ярна а, шу фасикъ-нах хиларна а».

21. Дагаваийта [xIai, Мухьаммад] хьайнаIадхойн ваша [XIуд-пайхамар]. ХIан, кхерам дIахь-ебарцашен къам лардан хьаьжира иза гIамаран баьрзнашкахь [Ахькъафехь], цул хьалха а, цул тIаьхьа а хиллашехь а ларбен хьехамаш: «Iибадат ма делаш АллахIвоцучунна цхьанненна а! Боккъалла а, кхоьру-кха со доккхачу [къематан] дийнан Iазап шуна хиларна».

22. Цара элира: «ОйхI, тхайн деланех тхо юхадаха веана, ткъа, хьо? Схьа тIедаийта, хIета, айхьа тхуна кхерам туйсуш дерг,

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
أَذْهَبْتُمْ طَيْبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٥١﴾

﴿٥١﴾ وَأَذْكَرَ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ
بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النَّذْرُ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ
إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿٥٢﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَا عَنْ آهَاتِنَا فَآتَيْنَا
بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥٣﴾

нагахъхьо бакълуьйчарех велахъ!».

23. Цо [Мухъаммада] аьлла: «Бокъалла а, [и маца хир ду] хаар - Аллахъехъ ду, ткъа со шуьга длахоуьйтуш ву со дохъуш вайитинарг. Амма суна-м шу жехIала нах го».

24. Царна и [Изап] мархин куьцехъ гинчу хенахъ,шайн тогIина тIекхочуш, цара элира: «Иза-м - вайна догIа дутгун йолу марха ю». [Пайхамаро элира]: «ХIан-хIа! Иза - аш сихдинарг ду, мох бу иза, шеца балане Изап долу.

25. Шен Делан омранца массо а хIума хIаллак до цо». Ткъа Гуьйранна царех гуш дисина, церан хIусамаш йоцург, кхин хIумма а дацара. Иштта бекхам бо Оха кьинош долчу нахана.

26. Оха чIагIбира уьш шу ца чIагIдинчунна тIехъ. Оха делира царна хазар а, гар а, дегнаш а. Амма хIумма а гIо ца дира царна я церан хазаро а, я церан гаро а, я церан дегнаша а, хIунда аьлча ца-ра АллахIан билгалонаш тIе ца ийцира. [ТIаккха] царна го лецира [я царна тIедеара] шехуьш кхаьр-

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا
أُرْسِلْتُ بِهِ، وَلَكِنِّي أَرْكَبُكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ غَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أُوْدِيَّتِهِمْ
قَالُوا هَذَا غَارِضٌ مُّمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا
اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

تُدِيرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا
يُرَوْنَ إِلَّا مَسَكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ فِيمَا إِن مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا
أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا
أَفْئِدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ

динарг.

27. Оха хІинцале а хІаллак йине-
ра шуна гонахара ярташ, билгалона-
наш а кхетийтира Оха, уьш [ний-
сачу новкъа] юхаберзийтархъама.

28. Гю хІунда ца дира, ткъа,
царна [Иадхошна], [шаьш Цунна]
гергабаха дагахь, АллахІана метга
царалолла диначу деланаша? Мел-
хо а, [хала киртиг тІехІоьттича]
къайлабевлира уьш [деланаш] ца-
рех. ХІан, ибу-кха церан пуьташ а,
иштга цара шайггара кхоблинар-
га!

29. [ХІай, Мухъаммад], хъуна
тІехъажийра Оха масех жин,цаьрга
Къуръане ладогІийтархъама.
Шаьш хъуна тІекхаьчначу хенахь
цара элира [вовшашка]: «Къамел
саца а дай, ладогІа [Къуръане]!».
Ткъа и [Къуръан дешна] даьлча,
шайн къомана тІеюхадирзира уьш,
иза лардархъама.

30. Цара элира: «ХІай, тхан
къам! Боккъалла а, Жайна хезна
тхуна, Мусал тІаьхъа доссийна до-
лу, шел хьалха хилларш [Товрат
а, Инжил а] бакъдеш долу.

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٦﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِمَّنَ الْقُرَىٰ

وَصَرْفَنَا أَلَا نَبْتَ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ

اللَّهِ قُرْبَانًا ءِالِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ

وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٦٨﴾

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ

يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا

أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ

مُنذِرِينَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن

بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

يَهْدِي إِلَىٰ الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٠﴾

Бакъоне а, нийсачу новкъа а нисво цо.

31. ХІай, тхан къам! Жоп ло АллахІан кхайкхорхочунна, Цуьнга иман дилла, тІаккха Цо шун цхьадолчукъиношна гечдийр ду шуна, баланечу Іазапах кІелхъара а дохур ду шу».

32. Ткъа АллахІан кхайкхорхочунна жоп ца делларгкІелхъара вера вац [АллахІах] лавтга тІехъ, я доладийриш а, я гІоьнчий а хир бац цунна, И воцург. Ишттаниш билгалчу тиларчоьх бу.

33. Ца го-те царна, стигалш а, латта а кхоьल्लीна, я уьш кхоллар бахъанехъ кІадвелла а воцу, АллахІ белларш денбан а ницкъ кхочуш хилар? Дера, И массоа хІуманна ницкъ кхочуш ма ву!

34. Керстанаш [жозьжагІатин] царна хьалха дІахІитточу дийнахъ [царьга хоттур долуш де]: «Бакъдац, ткъа, хІара?». Цара жоп лур ду: «Дера ду!Тхайн Делаца чІагІо ма йо оха!». Цо [АллахІа] эр ду: «ХІета, Іовша шайна Іазап, шаьш керстаналла дар бахъанехъ».

يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَعَامِنُوا بِهِ
يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيَجْرِمَكُمْ
مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءٌ
أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَعْزِ بِخَلْقِهِنَّ
يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Собаре хила хьо [xIai, Мухьаммад], синош чIогаэлчанаш собаре ма-хиллара, сих а ма ве Со царна Iазап даларна тIехь. Боккъалла а, шайна ваIда динарг шайна-даIагучу дийнахь, шаьш [дуьнен-чохь] дийнан цхьана сохьтехь бен Iийна а бац аьлла, хеталур ду царна. Иштта бу кхайкхам [Къуръан]! XIаллак бийр болуш буй, ткъа, фасикъ-нах бен?

**Сураг «Мухьаммад»
(«Мухьаммад»)**

*Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахIан царца!*

1. Керстаналла а дина, кхиниш АллахIан некъах бохийначеранIамалш йохийна Цо [АллахIа].

2. Иман а диллина, дика Iамалш а йина, шайн Делера Мухьаммадана тIе доссийнарг бакъ хиларх тешначеран къиношна гечдина Цо [АллахIа], хьал-де а тодина церан.

3. Цуьнан бахьана - керстанаш харцонна тIаьхьахIиттина хилар, ткъа иман диллинарш шайн Делерчу бакъонна тIаьхьахIиттина

فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ
يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً
مِّن نَّهَارٍ بَلِّغْ فَهَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ
الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ
أَضَلَّ أَعْمَلَهُمْ ﴿١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ
مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الْبَطِيلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ
مِن رَّبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ

أَمَّنَلَهُمْ ﴿٢﴾

хилар ду. Иштга нахана церан [хьелашина] кицанаш даладо АллахIа.

4. Шаьш [тIеман майданяхь] керстанашца дуьхь-дуьхьал нисделча, кортош даха церан. Ткъа шаьш уьш гIелбича, гIюьмаш тIекъовла церан [я йийсаре балабе уьш]. Цул тIаьхьа, я кьинхетам а бай, [маьхза дахеца уьш], я мах эца [царех], тIамо шен маххьаш охьадахккалц [я тIом чекхбал-лалц]. ХIан, АллахI, [Шена] лиьча, йиш йолуш ву уьш Ша эшо, делахь а, шух цхьаберш вукхьар-гахула зен [лиьна] Цунна. АллахIан новкъахь дIакхелхиначеран Iамалаш цкъа а эрна йойтур яц Цо.

5. Нийсачу новкъа нисбийр бу Цо уьш, церан хьал-де тодийр ду [Цо].

6. Ялсамане бохуйтур бу Цо уьш, Ша царна йовзийтина йолчу.

7. ХIай, иман диллинарш! Нагахь аш АллахIана гIю дахь, Цо шуна а дийр ду гIю, шун когаш а чIагIдийр ду [Цо].

8. ХIаллакьхилар ду керстаналла диначарна! Iамалаш а йохор ю Цо

فَإِذَا لَقِيْتُمْ الْوَالِدِيْنَ كَفَرُوْا فَضْرِبْ
الرِّقَابَ حَتّٰٓىۤ اِذَا اَخْتَضْتُمُوْهُمْ فَنَشُدُّوْا
الْوَفَاۗقَ فَاِمَّا مَمْنًاۢ بَعْدَ وَاِمَّا فِدَاۗءَ حَتّٰى
تَصْعَ اَلْحَرْبُ اَوْ زَارَهَاۗ ذٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ
اللّٰهُ لَآتَتْصَرَ مِنْهُمۡ وَلَٰكِن لَّيَبْلُوْا
بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍؕ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِي
سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَلَهُمْ ﴿٣﴾

سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحۡۢ بِالْحَمْدِ ﴿٥﴾

وَيَدْخُلُهُمۡ الْجَنَّةَ عَرَفَهَاۗ لَهُمْ ﴿٦﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِنْ تَنصُرُوْا اللّٰهَ

يَنْصُرْكُمْ وَيُخْرِجْكُمْ مِّنۡ اَدۡمٰمِكُمْ ﴿٧﴾

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعَسٰۗاۗ لَهُمْ وَاَصۡلٰ

[АллахIа] царан!

أَعْمَلَهُمْ ۞

9. Иза - царна АллахIа доссий-нарг [Къуръан] цадезар бахъанехъ ду. Цундела йохийна Цо царан Iамалаш!

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ

فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۞

10. Лаьтга тIехула ца лелла-те уьш, ган а ца гина-те царна хьалха хиллачеран чаккхе муха хилла? АллахIа хIаллакбина уьш, ткъа [кхул тIаьхъа а] керстанашка хьобжуш ду цуьнах тераниг.

۞ أَقْلَمَ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا

كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۞

دَمَرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۞ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ۞

11. Иза - АллахI хиларна ду иман диллиначеран доладийрг, ткъа керстанийн доладийрг вац.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ

الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۞

12. Боккъалла а, иман а диллина, дика Iамалаш йинарш [ялсаманийн] бошмашка бохуйту АллахIа, шайна чохъ бухахула оьхуш хиш долчу. Ткъа керстаналла динарш - [цхъа кIеззиг] зовкх хьобгуш, юуш бу [кху дуьненахъ] хьайбанех terra. Церан Iойла жобжагIати хир ю.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ

وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ

مَنْوَى لَهُمْ ۞

13. Хийла шахъарш хIаллакйина Оха, хьо [Мухъаммад] араваькк-хинчу хъан шахъарал [Маккал] а ницкъ чIогIа болуш йолу! ГIюьн-чий а бацара царан.

وَكَايِنَ مِنْ قَرِيْبَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنَ

قَرِيْبَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتَنِكَ أَهْلَكَنَّهُمْ فَلَا

نَاصِرَ لَهُمْ ۞

14. Шен Делера билгалчу бакъонна тӀаьхъа возуш верг тера ву, ткъа, шайн вон гӀуллакхаш шайна хаздиначарех а, шайн догӀмийн лаамашна тӀаьхъа хӀит-тиначарех а?

15. [*XIapa ду*] ялсаманин сурт, Делах кхийриначарна ваӀда йина йолчу! Цу чохь ду телхаш доцчу хин татолаш а, шен чам хийцалуш йоцчу шурин татолаш а, молучарна томехь-мерза долчу чӀагӀаран татолаш а, цӀенчу мезан татолаш а. Цигахь царна кечдина массо а тайпана стоьмаш а ду, иштта цера-ран Делера гечдар а ду. Тера бу, ткъа, уьш [*ялсаманин дай*] даима а жьбжагӀатехь Ийр болучарех, цӀийдина хи шайна мийлочарех, цера чуйраш цьвстуш долу?

16. Царна юккъехь хьобга ладьбгӀуш берш а бу [*XIay, Мухьаммад*]. Хьо волучуьра шаьш арабевлча, шайна Илма деллачаьрга элира цара: «Цо хӀун элира хӀинца?»). Ткъа уьш - АллахӀа, шайн дегнашна тӀе мухӀар а тоьхна, дӀакъевлинарш бу, шайн догӀмийн лаамашна тӀаьхъабаьзнарш а бу.

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَنْ
زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا
أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ
لَّم يَتَغَيَّر طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّن خَمْرٍ لَّذَّةٍ
لِّلشَّرَابِ وَأَنْهَارٌ مِّن عَسَلٍ مُّصَفًّى
وَأَلْهَمَ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ
مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَلِيدٌ فِي النَّارِ
وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا
خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ ءَايِنَّا ءَأُولَئِكَ الَّذِينَ
طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

17. Нийсачу новкъа нисбеллачеч-ран нийсонна тѣахъабазар сов-доккху Цо [АллахIа], царна [Шех] кхерар а ло Цо.

18. Хьобжуш Гай-те уьш [къематан] сахьт доцучуьнга, цѣхъашха шайна кхочун долчу? Ткъа хIинцале а гучуйийлина лаьтташ ма ю цуьнан билгалонаш. Дагалаца-лур бу, ткъа, цаьрга хьехам, и [сахьт] шайна деана схьахIоьттича?

19. Хаалахь, АллахI воцург кхин Дела цахилар, гечдар а деха хьайн къинна а, муьма-божаршна а, муьма-зударшна а. АллахIана хаьа [дийнахь шайн хьашташна] шун дIасалеларх дерг а, [буьйсанна] шун чудоьрзийлах дерг а.

20. Иман диллиначара олу: «[ЖихIадан хьокъехь] сурат хIунда ца доссийна?». Ткъа кхеташ до-лу сурат доссийча, шелахь хьахийна тIом а болуш, шайн дег-наш чохь цамгар ерш гира-кх хьуна [хIай, Мухьаммад], хьайга хьобжуш, Южалла тIехIоьттинчу хенахь кхетамчуьра ваьлларг сан-на. Царна тоьлуш дара

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٧﴾

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿١٨﴾

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نَزَلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَى لَهُمْ ﴿٢٠﴾

21. [АллахІана] муьтІахь хилар а, дика дош алар а. Ткъа [и] гІуллакх [ЖихІад дар АллахІа] тІечІагІдича, АллахІаца даггара [я тешаме] хиллехъара гІолехъ хир ма дара царна.

22. Нагахъ аш [иман дилларна] букъ тохакъ, шу хила тарло лаятта тІехъ бохамаш баржош а, шайн гергарлонаш хедош а.

23. Ишттачарна неІалт аьлла АллахІа, къора а болийна уьш [бакъдерг ца хезаш], Ёаьрзе а би-на уьш [бакъдерг ца гуш].

24. Къуръанан оила ца йо-те цара? Я царан дегнаш тІехъ догІанаш ду-те?

25. Боккъалла а, нийса некъ билгал баьллагъул тІаьхъа, букъ а тоьхна, юхабирзинарш - шайтІано Іехийна уьш, дехха дахар вада дина царна [цо].

26. Цуьнан бахъана - цара [муне-пакъаша] АллахІа доссийнарг [Къуръан] цадезначаьрга [мушир-кашка] алар ду: «Цхьадолчу гІул-лакхашкахъ шуна муьтІахь хир ду тхо». АллахІана хууш ду цара

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ

فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢١﴾

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي

الْأَرْضِ وَتَقَطَعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ

وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ﴿٢٣﴾

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ أَمْ عَلَى قُلُوبِ

أَقْفَالِهَآ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ أُرْتُدُّوا عَلَىٰ آدْبُرِهِم مِّن بَعْدِ

مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ

وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ

اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ

يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾

къайлакхохьург.

27. Муха хир ду, ткъа, хьал, ма-ликаш церан синош даха доьлча, церан яхъашна а, баккъашна а те етта а етташ?

28. Иза - уьш АллахI оьгIазваха-на долучунна тIаьхьахIиттарна а, И реза хилар царна цадезарна а ду. Цундела церан Iамалш йохийна Цо.

29. Шайн дегнашкахь цамгар йолучарна моьттура-те АллахIа шайн оьгIазлонаш [хьаьгIнаш] гучуйохур яц?

30. Тхайна лиьнехъара, Оха гойтур [я бовзуйтур] ма бара уьш хьуна [хIай, Мухьаммад], тIаккха бевзар ма бара уьш хьуна шайн билгалонашца. Амма, шеко а йоцуш, бевзар ма бу уьш хьуна церан тилкхаздаьллачу къамелаца [яцара буьйцучу маттаца]. АллахI хууш ву шун гIуллакхех дерг.

31. Оха, билгал, зуйр ма ду шу - Тхайна муьлш бу хаьалц шух ЖихIад деш берш а, собаре хилларш а, [иштта] шух болу хамаш зеллалц а.

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَكُ كُهُ بَصْرِيُونَ
وَجُوهَهُمْ وَأَذْبَرَهُمْ ﴿٧٧﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ. فَأَحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ ﴿٧٨﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ
لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَنَّهُمْ ﴿٧٩﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلاَعْرِفْتَهُمْ
بِسِيمَتِهِمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٨٠﴾

وَلَتَبْلُؤَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجْهَدِينَ
مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَتَبْلُؤُوا أَخْبَارَكُمْ ﴿٨١﴾

32. Боккбалла а, керстаналла а дина, кхиниш АллахІан некъах а бохийна, элчанна дуъхъал бевллачара, шайна нийсо цІенна билгалгьяьллачул тІаьхъа, АллахІана дан цхъа а зен дац, ткъа Цо церан Іамалш йохор ю.

33. ХІай, иман диллинарш! АллахІана муьтІахъ хила, элчанна а муьтІахъ хила, шайн Іамалаш йоха а ма е.

34. Боккбалла а, АллахІа гечдйир дац, керстаналла а дина, кхиниш АллахІан некъах а бохийна, цул тІаьхъа керста а болуш беллачарна.

35. Мал а лой [tІамехъ], машаре ма кхайкха уьш [керстанаиш], хІунда аьлча шу - тоьлла ду кхечарел а. АллахІ - шуьца ву, шун Іамалаш эшор яц Цо.

36. Боккбалла а, дуьненан дахар - ловзар, синкъерам бен бац. Нагахъ аш иман а диллахъ, шу Деллах а кхерахъ, шун ял дІалур ю Цо шуна, я шун бахамаш а боьхур бац Цо шуьга [парз закат доцурь].

37. Нагахъ Цо шуьга и [бахам]

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمْ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
وَسَيُحِيطُ أَعْمَلُهُمْ ﴿٣٢﴾

﴿٣٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ
اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ
الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتْرُكَكُمْ
أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُوَ وَإِنْ
تَوَمَّنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ وَلَا
يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِفْكُمْ تَبَخَّلُوا

бегахь, тЕдожжож а бегахь, бIаьрмециг девр ма дара шу. Амма Цо Юрайохур ю шун обгIазлонаш [я хьаьгIнаш].

38. ХIан! ДIакхойкху шуьга АллахIан новкъахь харж яре [я сагIина хIума тасаре]. Амма шуна юккьехь бIаьрмециг бевлларш бу. Ткъа муьлхха а бIаьрмециг ваьлларг - ша-шена зенна бIаьрмециг волуш ву. АллахI - хьал долуш ву, ткъа шу - пекъарш ду. Нагахь шу, букъ а тоьхна, дIадерзахь [иманах], шу кхечу нахаца хуьй-цур ду Цо, ткъа уьш шух тера а хир бац.

Сурат «ал-Фатхъ» («Толам»)

*Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахIан цIарца!*

1. Боккъалла а, билгала толам белира Оха хьуна [Мака яккхий-та сацам хилира Тхан хьобга, хIай Мухьаммад] -

2. АллахIа хьан къиношна гечдархьама, хьалха хиллачарна а, тIаьхьа хиндолучарна, дуьззина Шен ниIмат хьобга дIак-хачорхьама а, хьо нийсачу новкъа

وَيُخْرِجُ أَضْعَفَكُمْ ﴿٣٧﴾

هَذَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْعَبِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

سُورَةُ الْفَتْحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾

لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾

нисвархъама а,

3. АллахIа хъуна сийлахь-боккха толам балархъама а.

4. И ву – муъма-нехан дегнашка синтем боссийнарг, шайгахь долчу иманна те кхин а иманехь уш совбахархъама [я совбовлий-тархъама]. АллахIан ду стигалшкара а, лаьтгара а эскарш. АллахI - Хуург, Хъикматениг ву.

5. [Иитта] муъма-божарий а, муъма-зударий а ялсаманин бош-машка бахийтархъама а, шайна чохь бухахула обхуш татолаш долчу, цу чохь уш гуттар а Иийр болчу. [Иитта] церан вонашна гечдархъама а. АллахIана гергахь сийлахь-боккха кхиам [я аьтто] бу иза.

6. [Иитта] мунепакъ-божаршна а, мунепакъ-зударшна а, Делаца накъостий бечу божаршна а, Делаца накъостий бечу зударшна а Iазап далархъама а, АллахIан хьокъехь вониг моьт-туш болчу. Вон кхиэл хьабвзар ю цаьрга. АллахI оьгIазвахна царна, неIалт аьлла Цо царна, жобжагIати

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ﴿٥﴾

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيَرْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ
وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٦﴾

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ
عِنْدَ اللَّهِ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٧﴾

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ
بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٨﴾

кечйина Цо царна. Ма вон Юйла [я воьрзийла] ю-кха иза!

7. АллахІан ду стигалшкара а, лаьтгара а эскарш, ткъа АллахІ - Нуьцкъалниг, Хъикматениг ву.

8. Боккъалла а, теш а, дика хаамча а, ларбен хъехамча а вина вахи-йтина Оха хьо [xІай, Мухъаммад] -

9. шуьга иман диллийтархъама АллахІе а, Цуьнан элчане а, шуьга цунна [элчанна] гЮдайттархъама, шуьга иза лерийтархъама, шуьга Цунна [АллахІана] тасбихъ дайтархъама Іуьйранна а, суьйранна а.

10. Боккъалла а, хьуна чІагЮ ййириш [я байІат дийриш] - АллахІана чІагЮ еш [я байІат деш] бу. АллахІан куьг – церан куьйгашна тІехула ду. Ткъа [и] чІагЮ [я байІат] дохийнарг - ша-шена бохам беш ву. Ткъа ша АллахІаца бина барт ларбиначунна - цунна сийлахь-йоккха ял лур ю Цо.

11. [ЖихІаде а ца боьлхуш] тІаьхъа севцначу Іаьрбоша эр ду хьобга [xІай, Мухъаммад]: «Юкъара дехи-кх тхо тхан бахамаша а, тхан доьзалша а. Гечдар

وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَكَانَ

اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيْمًا ﴿٧﴾

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيْرًا ﴿٨﴾

لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِۦ وَتُعَزِّرُوْهُ

وَتُوَقِّرُوْهُ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاٰصِيْلًا ﴿٩﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ

يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْۗ فَمَنْ نَكَثَ

فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖۗ وَمَنْ اَوْفَىٰ

بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ فَاَسْبُوْتِهٖۗ اَجْرًا

عَظِيْمًا ﴿١٠﴾

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلْفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ

سَعَلْتَنَا اَمْوَالَنَا وَاَهْلُوْنَا فَاَسْتَعْفِفْ لَنَا

يَقُوْلُوْنَ بِاللْسِنَتِيْهِمْۗ مَا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِيْهِمْ

дехахъа тхуна [АллахIе]». Шайн меттанашца олу цара шайн дегна-шкахъ доцург. Ала [xIай, Мухъам-мад]: «Мила ву, ткъа, АллахIана хъалха шуна Гюдан бакъо ерг [я карахъ хIума дерг], нагахъ Цунна шуна муьлхха а цхъа зен дан лаам хилахъ я шуна муьлхха а цхъа пайда бан лаам хилахъ?». ХIан-хIа! АллахI хууш ву аш дийрг.

12. Амма шуна моьттира: элча а, муьма-нах а кхин цкъа а шайн доьзалшна те юхабоьрзур бац. Шун дегнаш чохъ хаздина дара иза, вон ойланаш а йира аш. ХIал-лакъхила [хъаьхна] нах дара шу.

13. Нагахъ цхъана [наха] иман ца диллахъ АллахIе а, Цуьнан элчане а, ткъа Оха керстанашна це [жовьжагIати] кечйна.

14. АллахIан ду мулк [я Iедал; я паччахъалла] стигалшкахъ а, лаьт-тахъ а. Шена луучунна гечдо Цо, Шена луучунна Iазап ло Цо. Ал-лахI - Гечдийрг, Къинхетамбийрг ву.

قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
 إِنَّ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا
 بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
 وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَرُزِينَ
 ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ
 وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
 أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْفُرُ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ
 عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾

15. Шу хІонсашна тІаьхьа дахча, уьш схьаэца дагахь, [*ЖихІаде а ца боьлхуш*] тІаьхьа севцначара эр ду: «Дахкитийша тхо а шайна тІаьхьа». АллахІан кьамел хийца лаьа царна. Ала [*хІай, Мухьаммад*]: «Тхуна тІаьхьа хІуьттур дац шу. Иштта аьлла АллахІа хьалха». ТІаккха эр ду цара: «ХІан-хІа! ХьагІ ю шун тхобца». Цхьа кІеззиг бен кхеташ бацара уьш.

16. [*ЖихІаде а ца боьлхуш*] тІаьхьа севцначу Іаьрбошка ала [*хІай, Мухьаммад*]: «ХІинца а дІакхойкхур долуш ду шу тІом бан буьрса ницкъ болчу нахана дуьхьал. Цаьрца тІом бийр бу аш, я цара Ислам-дин тІеобьцур ду. Нагахь шу муьтІахь хилахь - тІех хаза ял лур ю шуна АллахІа. Амма нагахь шу юхадовлахь, хьалха шавш юха ма-довллара, - тІаккха Цо балане Іазап лур ду шуна».

17. БІаьрзечунна кьа дац, астагІчунна а кьа дац, цом-гашчунна а кьа дац [*ЖихІаде ца вахча*]. АллахІана а, Цуьнан элчанна а муьтІахь хилларг - ялса-

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْزَلَقْتُمْ إِلَى
مَعَانِمِ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ
يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَةَ اللَّهِ قُلْ لَنْ
تَتَّبِعُونَا كَذَلِكَ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا
يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدْعُونَ
إِلَى قَوْمِ أُولَىٰ بِأَيْسٍ شَدِيدٍ تَقْتُلُونَهُمْ أَوْ
يُسْلِمُونَ فَإِن تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ
أَجْرًا حَسَنًا وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ
مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرْجٌ وَلَا عَلَى
الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ
وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ

манийн бошмашка вохуйтур ву
Цо,шайна чохь бухахула оьху та-
толаш долчу, ткъа, букъ а тоьхна,
юхаваьллачунна - балане [лазош
долу] Iазап лур ду Цо.

18. АллахI реза хилла муьма-
нахана, цара [Хьунайнахь], дитта-
на кIел, хьуна [xIай, Мухьаммад]
чIагIо ечу [байIат дечу] хенахь.
Цунна хаьара церан дегнашкахь
дерг, ткъа Цо синтем боссйра
царна Iе, гергара толам а белира
царна,

19. [шитта] дуккха а хIонсаш а,
цара [Хайбарахь] схьаоьцун йолу.
АллахI - Нуьцкьалниг, Хьикмате-
ниг ву.

20. АллахIа ваIда йина шуна
дуккха а хIонсаш, аш схьаоьцун
йолу [Хайбарахь]. Цо шун духьа
сихдина и [хIонсаш схьаэцар]. Не-
хан [Медина тарчу жуьгтийн]
куьйгаш юхадаьхна Цо шух,
муьма-нахана цуьнах билгало [я
Iаламат] хилийтархьама а, шу
нийсачу новкъа нисдархьама а.

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ
يُعَذِّبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٧٧﴾

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٧٨﴾

وَمَعَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧٩﴾

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا
فَعَجَلْ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِي
الَّذِينَ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً
لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٨٠﴾

21. Хир йолуш ю кхин а [xIon-*саш, гIаланаш*], аш хIинца а схъаяхна йоцу [гIа*жарошкара а, румошкара а*]. АллахIана хаъара царех дерг, хIунда аьлча АллахI массо а хIуманна ницкъ кхочуш ву.

22. Нагахь керстанаша шуьца тIом бахь а - билггал, баккъаш а дерзийна, юхабевр ма бу уьш. Цул тIаьхьа карор ма вац царна я доладийрг а, я гIоьнча а.

23. Иштга ду АллахIа дIахIот-тийна долу Цуьнан Iедал [низам], хьалха а лелла ду иза. Карор ма дац хьуна АллахIан Iедалан метга кхиниг.

24. И ву - церан куьйгаш шух юхадаьхнарг, шун куьйгаш царех юхадаьхнарг а Маккин тогIехь, Ша шуна царна тIехь толам беллачул тIаьхьа. АллахI гуш ву аш дийрг.

25. Уьш бу – керстаналла динарш, шу Дихкинчу маьждигна чу ца дитинарш а, гIурба дан хьажийна дийнаташ совцийнарш

وَأُخْرِى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ
 اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿١١﴾

وَلَوْ قَتَلْتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا
 الْأَذْبَرُ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢﴾

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ
 تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿١٣﴾

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
 وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ
 أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١٤﴾

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدَىٰ مَعَكُوفًا أَنْ

а, уьш шайна [урс хьакха дезачу] меттиге дIа ца кхочуйтуш. [Мака-
каxь], шуна а ца хууш, муьма-
божарий а, муьма-зударий а ца
хиллехьара, шаьш цабовзарна аш
хьаша [хIаллакбан] тарлуш хилла
болу, цул тIаьхьа шу холчу хIуьт-
тун долу [я царна хьалха шу
юьхьIаьржа хIуьттун долу; яшух
кьа хьаьрчан долу] - [АллахIа пур-
ба лур ма дара шуна Маккина
тIегIорта, амма Цо ца делла иза],
Шена лиьнарг Шен кьинхетамна
чу вигархьама. Амма уьш [Мака-
каxь бисина бусалбанаиш керста-
нех] кьаьстина хиллехьара, балане
[я лазош] долу Iазап лур ма дара
Оха керстаналла диначарна.

26. ХIан, керстаналла диначара
шайн дегнашкаxь дIатарйира сон-
талла – жехIалчу заманан сонтал-
ла, ткьа АллахIа Шен синтем бос-
сийра Шен элчанна а, муьма-
нахана а тIе, царна тIе а диллира
[я царех дIа ца кьаьшташ, я уьш
тIера ца бовлуш нисдира Шех]
кхераран дош [АллахI бен кхин Де-
ла цахилар а, Мухьаммад АллахIан
элча хилар а чIагIдеш, шахIадат

يَبْلُغَ مَحِلَّهُ، وَلَوْلَا رِجَالُ مُؤْمِنُونَ
وَدَسَاءُ مُؤْمِنَاتٍ لَّمْ تَعْلَمُوهُمُ أَنْ
تَطْفُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَعْضٌ
عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ
لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٥٥﴾

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلَزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا
وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٥﴾

далор]. Царна догуш дара и, цунна охІла бара уыш кхечарел а сов. АллахІ ву массо а хІума хууш.

27. Боккъалла а, АллахІа бакъ гІан гайтира Шен элчанна [я АллахІа ма-дарра гойтур ду Шен элчанна гина хилла гІан]. ГІур ду шу Дихкинчу маъждигна чу, нагахь АллахІана лаахь, кхерам а боцуш. Шайн кортош дошур ду аш, [месаш а] яцыййр ю, кхера а ца кхоъруш. Цунна [АллахІана] хаъара шуна ца хуург, цул хьалха гергара толам а белира [Цо шуна].

28. И ву - Шен элча вайитинарг нийсонца а, бакъ-динца а, и толорхъама [я даздархъама; ялакхадаккхархъама] кхидолчу дерриге а динел. Тоъуш ду АллахІ Теш хилар.

29. Мухъаммад - АллахІан элча ву. Цуьнца берш керстанашца буърса бу, ткъа шайна юккъехь къинхетаме бу. Гуш ду-кха хьуна, уыш рукуле а, сужуде а муха обху, АллахІан комаършо а, [И] резахилар а лъыхуш. Церан билгалонаш -

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّسُلَ بِالْحَقِّ
لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
ءَامِنِينَ مُخْلِطِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ
مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ
عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا
سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
سِيَّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ
ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي

сужудаш дина, церан яххыаш тІехъ хІиттина лараш ю. Иштта дийцина ду церан куц Товрат тІехъ. Ткъа Инжил тІехъ-м [dІадийначу] ялтин [аренах] тардина дийцина церан куц, шена тІехъ зІийдигаш [я марґалиш] хъала а Гюьртина, цо чІагІдина, стамделла, шен гІодана тІехъ ондда хъаланисделла долчу, дІадийнарш бакхий а беш. АллахІа далийна хІара масалш - цаьргахула керстанаш дарбархъама. АллахІа ваІда дина, иман а диллина, дика Іамалаш йиначарна гечдар а, сийлахъ-йоккха ял а.

Сурат «ал-Хъужурат» («Чьонаш»)

*Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахІан цІарца!*

1. ХІай, иман диллинарш! Хъалха ма лелхалаш АллахІал а, Цуьнан элчанал а. АллахІах кхе-ралаш, хІунда аьлча АллахІ - Хезарг, Хуург ву.

2. ХІай, иман диллинарш! Шайн аьзнаш хъала ма ийделаш Пайхамаран озал а, шаьш вовшашка санна, чІога а ма делаш цуьнга

الْاِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْئَهُ
فَقَارَرَهُ فَاَسْتَعْلَظَ فَاَسْتَوَىٰ عَلَىٰ
سُوْقِهِۦ يُعْجِبُ الزَّرَّاعَ لِيَغِيْظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوْا
الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّ اَجْرًا
عَظِيْمًا ﴿٢١﴾

سُوْرَةُ الْحُجْرٰتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَقْدِمُوْا بَيْنَ
يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهِۦ وَاَتَقُوْا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ
سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿١﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَرْفَعُوْا
اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا
تَجْهَرُوْا لَهُۥ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ

къамелаш, шайнІамалш эрна ца
яхийтархъама, шайна хаа а ца
хууш.

3. Боккъалла а, АллахІан элчанна
уллохъ болчу хенахъ шайн азнаш
лахдечеран дегнаш АллахІа цІан-
дина [я схадилина, Шех] кхе-
рарна. Царна кечдина гечдар а ду,
сийлахъ-йоккха ял а ю.

4. Боккъалла а, хъан чьонийн
арахъара сха хьобга кхойкхучарех
дукках берш кхеташ бац.

5. Хьо шайна араваллалц цара
собар дина хиллехъара, шайна ди-
ках хир ма дара царна и. АллахІ -
Гечдийрг, Къинхатамбийрг ву.

6. ХІай, иман диллинарш!
Нагахъ хъарамчу [песакъ] стага
шайна те цхъа хаам бахъахъ, тал-
лалаш [цу хаамах дерг] - цахаарца
[бехк боцчу] нахана эшам [я бо-
хам] цабархъама. [Нагахъ аш и ца
дахъ] дохкох девр ду шу шаш
диначунна.

7. Хаалаш шайна юккъехъ Ал-
лахІан элча вуйла. Нагахъ иза шу-
на дуккха а гІуллакхашкахъ
муьтІахъ хуьлуш хиллехъара, ха-

لِيَعُضَّ أَنْ تَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا
تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَسْوَاتَهُمْ عِنْدَ
رَسُولِ اللَّهِ أَوْلِيَّكَ الَّذِينَ أَمْتَحَنَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ
فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا
بِجَهْلَةٍ فَتُصِيبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ
نَدِيمِينَ ﴿٦﴾

وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ
يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ

лоне дера ма дара шуна и. Амма АллахІа дерзийна шу иман дезарна те, хаз а дина Цо и шун дегнашкахъ, [шитта] керстаналла, хъарамло, Іесалла цадезар а делла Цо шуна. Нийсачу новкъа боьлхуш берш бу уьш.

8. АллахІера комаьршо а, къинхетам а бахъанехъ ду иза. АллахІ - Хуург, Хъикматениг ву.

9. Нагахъ муъма-нахах ши тоба вовшашца тІом беш елахъ, машар белаш царна юккъехъ. Нагахъ цаьршиннах цхъамма вукхуьнга харцо кхийдаяхъ, цу харцо кхийдочунна дуьхъал тІом белаш, АллахІан омране [Шарле] иза ерзалц. Ткъа нагахъ иза ерзахъ, нийсонца машар белаш цу шинна юккъехъ, озабезаме а ма хилалаш. Боккъалла а, АллахІана озабезам боцурш дукха беза.

10. Боккъалла а, муъма-нах - вежарий бу. Цундела машар белаш шайн вежаршна юккъехъ, АллахІах а кхералаш, - къинхетам бийра буш ух [я бан тарло шух].

11. ХІай, иман диллинарш! Цхъа

وَرَزَيْنَاهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَهُ إِلَيْكُمْ
الْكَفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ
هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾

فَضَلَّا مِنَ اللَّهِ وَرِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿٨﴾

وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا
فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا
عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى
تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ
فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ

нах кхечу нахах ма кхаьрдийла, хIунда аьлча уьш гIолехь хила мега царел а. Цхьа а зударий а ма кхаьрдийла кхечу зударех, хIунда аьлча уьш гIолехь хила мега царел а. Шаш-шайна [вовшашна] Иттаршца халахетарш ма делаш, сийсазден харц цIераш а ма тахкалаш вовшашна. Ма вон ду-кха [стагана] дог цIена воцург алар иман диллинчул тIаьхьа. Ткьа тоба цадинарш зуламхой бу.

12. ХIай, иман диллинарш! Дуккхаьчу хетарех ларлолаш, хIунда аьлча цхьадолу хетарш кьилахь лоруш ду. Вовшийн лараш ма лехалаш, вовшашна тIаьхьашха а ма лелаш. Шух цхьаннена а луур дарий веллачу шен вешин жижиг даар? Ткьа и дезар ма дацарий шуна. АллахIах кхера! Боккьалла а, АллахI - тоба Кьобалдийрг, Кьинхетамбийрг ву.

13. ХIай, нах! Боккьалла а, Оха кхоьллина шу боьршачу стагах а, зудчух а [Адамах а, Хьавах а], кьаьмнаш а, тайпанаш а дина Оха шух, вовшашна шу довзийтархьама. Ткьа АллахIана гергахь

قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ
وَلَا نِسَاءَ مِّن نِّسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ
خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا
تَنَابَزُوا بِاللِّغَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَنِبُوا كَثِيرًا
مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا
تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا
أَيُّجِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ
مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْتَكُمْ مِّن ذَكَرٍ
وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَكُمْ سُعُوبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

шух уггаре а сийлахъниг - [АллахIах] сов кхоьруш верг ву. Боккъалла а, АллахI – Хуург, Девзарг ву.

14. Иаьрбоша аьлла: «Оха иман диллина». Ала [хIай, Мухъаммад]: «Иман ца диллина аш. Кху кепара ала [догIу] аш: «Бусулбанаш хилла тхобх». Иман хIинца а кхаьчна дац шун дегнашна чу. Нагахь шу муьтIахь хилахь АллахIана а, Цуьнан элчанна а, шун Iамалех цхьа а хIума эшор ма дац Цо. Боккъалла а, АллахI - Гечдийрг, Къинхетамбийрг ву».

15. Муьма-нах - уьш иман диллинарш бу АллахIе а, Цуьнан элчане а, цул тIаьхьа, шеконаш а йоцуш, АллахIан новкъахь тIемаш [ЖихIад] динарш а бу шайн даьхнешца а, шайн синошца [догIмашица] а. Билгал, уьш бу бакъберш.

16. Ала [хIай, Мухъаммад]: «АллахIана хайта гIерта шу шайн иманах дерг, АллахI хууш воллушехь стигалшкахь дерг а, лаьтта тIехь дерг а? АллахI массо а хIума хууш ву».

قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمِنَّا قُلْ لَمْ نُؤْمِنُوا
وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ
الْإِيمَنُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ
شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾

قُلْ أَنْتَعِلْمُونَ اللَّهَ بِيَدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾

17. Хъуна дубъхалдетта цара шаьш Ислам-дине бахкар. Ала [xIай, Мухъаммад]: «Суна дубъхал ма детта шаьш Ислам-дине бахкар. АллахIа шух бина кьинхетам бу и, шу имане дерзор, нагахь шу бакълуйш делахь».

18. Бокъалла а, АллахI хууш ву стигланийн а, лаьтган а кьайленаш. АллахI гуш ву аш дийриг.

Сураг «Къаф» («Къаф»)

*Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахIан царца!*

1. Къаф. Ас дуй буу сийлахьчу Къуръанах!

2. Цецбевлира уьш [Маккара керстанаш] шайна юккъера ларбенхъехамча шайга варна, ткъа керстанаша элира: «ХIара - ма тамашийнахIума ду!»

3. Дала а делла, тхоьх лагта хилча, [юха, ден а дина, гIиттор ду], ткъа, тхо [къематдийнахь]? И юхадерзор хила йиш йоцург ду!».

4. Бакъ долуш, Тхуна хууш ма ду лаьтто царех [церан догIмех] да-

يَمْتُونُ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْتُونُوا
عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ
أَنْ هَدَيْتُكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

سُورَةُ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾

بَلِ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ
فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿١﴾

أَوَدَّآ مِتْمَنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ

رَجَعُ بَعِيدٌ ﴿٢﴾

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ

худург, [xIунда аьлча] Тхобгахь [дерриге а] Иалашден жайна [лавхьул-махьфуз] ду.

5. Бакъдерг [Къуръан, пайхамаралла] харцира цара, шайга и деъначу хенахь, ткъа хIинца боьхна хьийза уьш.

6. Уьш ца хьаьвсина-те шайна тIехулара стигал Оха дIа муха хIоттийна а, хаз муха йина а? Дац цуьнгахь дотIанаш.

7. Латта а даржийна Оха, цу тIехь талхамза лаьмнаш а хIиттийна Оха дIа, массо а тайпана исбаьхьа ораматаш а кхийна Оха цигахь -

8. [АллахIе] вирзинчу хIора лайна кхетамна а, дагадайтга а.

9. Оха даийтина стигалара охьа беркате [догIанан] хи, цуьнца бошмаш а, чудерзош долу буьртиг-ялта а кхийна Оха,

10. иштта лекха хурманийн дитташ а [кхийна Оха], шайна тIехь могIаршкахь кхозу стоьмаш долу,

11. лайшна рицкъанна. Цуьнца [хица] дендира Оха делла латта [я

وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿٤﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيحٍ ﴿٥﴾

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾

تَبَصَّرَةٌ وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٨﴾

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ عِبْرَةَ لِكُلِّ الْخَاصِيبِ ﴿٩﴾

وَالنَّخْلَ بَاسْقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١٠﴾

رِزْقًا لِّلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَّيْتَةً

белла мохк]. Иштта хир ду
[кешнаш чуьра] хьаладовлар!

12. Царел хьалха харцбира элча-
наш Нухьан кьомо а, Расса [цIе
йолчу гIунна гонаха бехаш хилла-
чу] бахархоша а, Самудхоша [Са-
лихь-пайхамаран кьомо] а,

13. Iадахoша [XIуд-пайхамаран
кьомо] а, ФирIавнан кьомо а,
ЛугIан вежарша а,

14. Айкерачу бахархоша а, Туб-
баIан кьомо а. Цара массара а
харцбира элчанаш, бакъ [хьакъ]
хилира [царна тIехь] Сан кхерам.

15. Ницкъ эшнера, ткъа, Тхан
хьалхарчу кхолларехь? Амма ше-
конехь бу уьш юхакьолларан
хьокъехь.

16. Оха кхоьल्लीна ду адам,
цуьнан сино цунна хьобхург а хаьа
Тхуна. Тхо уллохь ду цунна логан
пхенал а.

17. Ши малик ду [стагана] аьтту
агIор а, аьрру агIор а хиьна Iаш,
Iеобьцуш [цо мел дийриг дIа-
яздеш].

18. Цхьа а дош ма ца олу цо

كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ

الرَّيْسِ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾

وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمِ تُبَّعٍ كُلِّ

كَذَّبَ الرَّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾

أَفَعَيَّبْنَا بِالْخُلُقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ

مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلِمُ مَا

تُوسَّوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ

مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾

إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ

الْشِّمَالِ فَعِيدٌ ﴿١٧﴾

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ

[стага], цунна уллохъ кийча тІехъажархо [ши малик] долуш бен.

عَتِيدٌ ۱۸

19. Деана тІехІуттур ду [стагана] валаран саййзор бакъонца. ХІан, иза - хьо шех иддарг ду!

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۱۹

20. МаІа а локхур ю. Иза – [валда дина] кхераман де ду!

وُفِّخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ ۲۰

21. ХІора са догІур ду шеца цхъаьна тІелоллург [малик] а, теш [малик] а долуш.

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۲۱

22. Бала бацара хъан цу балхана, амма Оха дІааййира хъуна дуьхъалара хъан кхоллар, ткъа тахана-м ира ду хъан бІаьрахъажар.

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۲۲

23. Цуьнан накъосто [малико] эр ду: «ХІан, хІара ду соьгахъ [хъуна] кечдинарг».

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَتِيدٍ ۲۳

24. [АллахІа овра дийр ду]: «ДІачукхосса шиммо а жобъжагІатина хІора [бакъонна] къар ца велла керста,

الْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۲۴

25. диканна юхасоьцуш, зуламаш дина, шеконашкахъ хилла во-лу,

مَتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ۲۵

26. АллахІаца цхъаьна кхин дела къобал вина хилла волу. Халчу Іазапе кхосса иза!».

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ ۲۶

فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٣٦﴾

27. Цуьнан накъосто [шайтIано] эр ду: «Тхан Дела! Ас ца тилийна иза нийсачу некъах. Ша вара-кх иза кIоргга тилар чохъ».

﴿قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَمْتَهُ

وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣٧﴾

28. Цо [АллахIа] эр ду: «Суна хьалха кыйса ма ло, Ас хьалххе [дуьненахъ] дIахьедира шуна кхе-рам хилар.

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ

إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٣٨﴾

29. Сан дош хийцалуш дац, я лайшца зуламе а вац Со».

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ

لِلْعَبِيدِ ﴿٣٩﴾

30. Цу дийнахъ жьбжагIатига хоттур ду Оха: «Юьзний хьо?». Цо жоп лур ду: «Кхин тIетоха хIума яц?».

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ

هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ ﴿٤٠﴾

31. Ткъа ялсамани тIеялор ю Делах кхийриначарна, гена йощуш хир ю и царна.

وَأُزِلْفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٤١﴾

32. ХIара ду ваIда динарг шуна - массо а [АллахIе] воьрзучунна, да-гахъ латточунна [шен кьинош],

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٤٢﴾

33. Къинхетамечух кхийрина волчу, [И] бIаьрга гина а во-щущехъ, [я ша висинчу хенахъ цхъана], [АллахIе] дирзинчу дагца [Цунна хьалха] веана волчу.

مَنْ حَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ

بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٤٣﴾

34. [Цаьрга эр ду]: «Чу гЮ шай-на цига [ялсамане] маршонца. Иза - абаде де ду!».

35. Цигахь царна кечдина царна мел дезнарг ду, ткъа Тхобгахь кхин тЕедала а ду.

36. Хийла къаьмнаш хIаллакдина Оха царел хьалха а, шаш царел а ницкъехь чЮгIа хилла долу! Лабта тЕхула лийлира уьш. Ткъа бовда белирий уьш? [якIелхъара бовла белирий уьш (Iазапах)?].

37. Боккъалла а, цу [дийцарехь] хьехам бу дегнаш долучарна, ладугIучарна, цу хенахь шаш цигахь [тешаш] а болуш.

38. Оха кхоьллина стигалш а, латта а, царна юккъехь мел дерг а ялх дийнахь, цуьрриг а хьакха а ца делира тхобх Iадалар.

39. Собарца ла ахь [xIай, Мухьаммад] цара дуйцург, вазве хьайн Дела хастам барца малх сьхакхетале хьалха а, дIабузале а!

40. Вазве ахь И буйсанан сахь-ташкахь а, сужудел тIабхьа а.

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ
مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ
مُحِيصٍ ﴿٣٦﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ
أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ
لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾

41. ЛадогIа! Кхайкхорхочо [Исрафил-малико] кхойкхур ду [maIа локхур ю] цу дийнахь гергахьо.

42. Цу дийнахь хезар ду царна аз бакъ хилла. Иза - кешнаш чуьра гIитто де ду.

43. Бокъалла а, Тхо ду денбеш дерш а, синош оьцурш а, Тхобга берза безаш а бу [берриш].

44. Цу дийнахь латта дIаса-декъалур ду царна гIехула, уьш сихбелла а болуш. Тхуна атта ду уьш дIагулбар иштта.

45. Тхуна дикох хаьа цара дуй-цург, я хьуна оьшуш а дац [xIай, Мухъаммад] уьш нуьцкъала гIетелор [иман дилларна]. Хьехам бе ахь Къуръанца Сан кхерамех кхоьручарна.

**Сураг «аз-Зарийат»
(«[Чан] дIасаяржораш»)**

*Къинхетамечу, Къинхетамбечу
АллахIан цIарца!*

1. Ас дуй буу чан дIасаяржочарех [мехех]!
2. Ас дуй буу мохь бохьучарех

وَأَسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ
قَرِيبٍ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ
الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِنَّا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ
خَشَرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرَ بِالْقُرْآنِ مَنْ
يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الدَّارِيَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالدَّارِيَاتِ ذُرْوًا ﴿١﴾

فَالْحَمَلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾

[догІанах юьзначу мархех]!

3. Ас дуй буу атта лелачарех
[хинкеманех]!

فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا ⑤

4. Ас дуй буу [АллахІан] гІул-
лакхаш дІасадобъучарех [мали-
кех]!

فَالْمَقْسِمَتِ أَمْرًا ④

5. Шуна ваІда динарг бакъ ма ду,

إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَصَادِقٍ ⑤

6. хІунда аьлча кхиэл тІекхочур
ма ю, билггал.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَوْفِعُ ⑥

7. Ас дуй буу стигалах, исбаьхъа
амат долчу [я ницкъ болчу; я се-
дарчийн некъаш долчу]!

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ⑦

8. Шун [керстанийн] [Мухъам-
мадан а, Къуръанан а хъокъехъ]
къамелаш цхъаьна ца догІу.

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ⑧

9. Цуьнах [Мухъаммадах я
Къуръанах] воккхина, ваьккхи-
нарг.

يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ⑨

10. Байина дІабохийла
харцлуьйраш,

قَتَلَ الْحَرْصُونَ ⑩

11. жехІлаллина, гІайгІа цахи-
ларна чохъ бохкуш берш!

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ ⑪

12. Цара хойтту: «Маца догІур
ду бекхаман [я хъакъ дерг дІалун
долу] де?».

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الَّذِينَ ⑫

13. Цу дийнахь цІергахь богур
бу уьш.

14. [Цаьрга эр ду]: «Ювша шай-
на шайн Іазап, хІара ду шуна и аш
сихдина хилларг».

15. Бокъалла а, Делах кхийри-
нарш ялсаманин бошмашкахь а,
шовданашнаюккъехь а Іийр бу,

16. шайн Дала шайна делларг
схьяоьцуш. [ХІунда аьлча] цул
хьалха диканашдеш хилла уьш.

17. Буйсанах цхьа кІеззиг ханна
бен наб ца йора цара,

18. ткъа Іуьйкъенашкахь шайна
гечдар доьхура цара.

19. Шайн бахамах, билгал дина,
дакъа дора цара доьхучарна а,
декъазачарнаа.

20. Лаьтта тІехь билгалонаш ю
тешачарна,

21. иштта шуьгахь шайгахь а. Ца
го-ге шуна?

22. Стигалахь ду шун рицкъа а,
шуна ваІда динарг а.

23. Ас дуй буу стигалан а, лаьт-
тан а Делах: бакъдерг ма ду иза,
шуна къамел дан хууш хилар сан-

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُقْتَنُونَ ﴿١٣﴾

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ

تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾

عَاكِذِينَ مَا عَاءْتَهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا

قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾

وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ

مَا أَنْتُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾

на!

24. Ибраһиман сийлахьчу хьешех лаяцна хабар кхаьчний хьобга [xIай, Мухьаммад]?

25. ХІан, иза волчу чу а бахана, цара элира: «Маршалла хьуна!». Цо элира: «Маршалла шуна а, безваш боцу нах!».

26. ТІаккха, ларлуш шен добзална тІе а вахана, дерстина эса а да-лош,юхавеара иза [Ибраһим].

27. [Иза ден а дийна, цуьнан жижиг] царна хьалха а хилина,элира цо: «Юучух ца кхета шу?».

28. Дагчохь царех кхеравелира иза, тІаккха элира цара: «Ма кхера!». Цара кхаь баьккхира цуьнга хууш волчу [хьекьалечу] кІантаца.

29. Эццахь цуьнан зуда [Сарат] тІеара, мохь а бетташ,шен юьхьах ка а етташ. Цо элира: «Бер ца хуьлу кьена зуда [ма ю со]!».

30. Цара элира: «Иштта боху хьан Дала. Боккьалла а, Иза – Хьикмате, Хууш ву».

31. Цо [Ибраһима] элира: «ХІун гІуллакх дохьуш [даьхкина] шу,

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ صَيْفِ إِبْرَاهِيمَ
الْمَكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَمًا قَالَ سَلَامٌ
قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا نَخَفُ
وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

فَأَقْبَلَتِ أَمْرَأَتُهُ فِي صَرَءٍ فَصَكَّتْ
وَجَهَّهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ
الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

﴿٣١﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾

хІай геланчаш?».

32. Цара элира: «Къинош долчу нахана тІе дахкийтина ду тхо,

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. царна тІе поппаран тІулгаш дахкийтархъама,

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنَ طِينٍ ﴿٣٣﴾

34. хъан Дала зуламхошна билгалдина долу».

مُسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾

35. Цигара [*ЛутI-найхамаран къоман ярташкара*] арабехира Оха берриге а муъманаш,

فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

36. амма бусалба нехан цхъа ца а бен ца карийра тхуна цигахъ.

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ

الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾

37. Билгалонаш йитира Оха цигахъ балечу Іазапах кхоьручарна.

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ

الْعَذَابَ الْآلِيمَ ﴿٣٧﴾

38. Мусах лаьцначу [*дийцарехъ а йитира Оха билгалонаш*]. Оха вахийтира иза ФирІавнна тІе билгалчу тоьшаллица.

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أُرْسِلْتَهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ

بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

39. Амма [*шен блюца а, эскарца а цхъаьна*], букъ тоьхна, дІавирзина, цо элира: «Бозбуунча ву, я хъераваьлла ву [*Муса*]!».

فَتَوَلَّىٰ بُرُكْيَهٗ وَقَالَ سَجِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

40. Ткъа Оха, катобхна, шен блюца цхъаьна схъалаьцна, хІордана чу кхийсира уьш; шегара бехк

فَأَخَذَتْهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ

وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

баккха хьакъ вара иза [фирГун].

41. Гадахойх лаьцначу [дийца-рехь а йитира Оха билгалонаш].

Царна тIе вон мох хьажийра Оха.

42. Ша хьакхабелла массо а хIума чене ерзайора цо.

43. Самудхойх лаьцначу [дийца-рехь а йитира Оха билгалонаш].

Цаьрга элира: «Пайда эца шайна [ниIматех], билгалйина хан тIек-хаччалц».

44. Амма уьш Iеса хилира шайн Делан омрина. ТIаккха царна де-лира хIаллакбеш долу Iазап, уьш цуьнга хьобжуш а болуш.

45. Хьала а ца гIовттабелира уьш, я цхьаммо гIо а ца дира цар-на.

46. Нухьан къам хIаллакдира Оха кхин а хьалха, уьш песакъ [фасикъ] нах болун дела.

47. Стигал юьйгIира Оха, ницкъ бахьана долуш, [и] шоръеш а ду Тхо [я рицкъа луш ду; я ницкъ бо-луш ду].

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ

الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾

مَا تَذُرُّ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا

جَعَلْتَهُ كَالرِّمِيمِ ﴿٤٢﴾

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ

حِينِ ﴿٤٣﴾

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ

الصَّلَافَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

فَمَا اسْتَظَلُّوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا

مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا

فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾

48. Оха даржийра латга. Мел ха-
за даржадо-кх Оха!

49. Массо а хIума шишша
кхоьллина Оха - шуьга хьехам да-
галацийтархьама.

50. [Ала хIай, Нухь]: «АллахIе
хьовда. Боккьалла а, шу ларден,
билгала хьехамча ву со шуна
Цуьнгара.

51. АллахIца цхьаьна кхечу Дал-
ла лолла ма де. Боккьалла а, шу
ларден, билгала хьехамча ву со
шуна Цуьнгара».

52. Цу кеппара, царел хьалха
хиллачаьрга муьлхха а элча мосаз-
за веа а,алаза ца Iара уьш: «Бозбу-
унча ву и, я хьераваьлла ву!».

53. Цуьнца [оцу дешнашца]
вовшашка весет дора-те цара?
ХIан-хIа! Магийначуьнан дозанел
тIехбуьйлуш нах бу уьш.

54. Букьтоха, дIаверза хьо царех,
хьобгара бехк боккхур бац.

55. Дагадаийта, хIунда аьлча да-
гадаийтаро пайда бохьбу муьма-
нашна.

56. Ас адамаш а, жинаш а кхоьл-
лина дац, Сайна лолла дайта бен.

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٨﴾

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

فَقُرُورًا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي
لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن
رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَآغُونَ ﴿٥٣﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا

لِيَعْبُدُونَ ﴿٥٦﴾

57. Суна цаьргара цхъа а рикъба ца оьшу, я цара Сайна хГума яор а ца оьшу.

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ

يُظْعَمَ مِنْهُ ﴿٥٧﴾

58. Боккъалла а, АллахI ву рикъба лург, чIогIачу ницкъан Да верг.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

59. Боккъалла а, зуламаш дина- чарна Iазапан дакъа ду кечдина, царан накъосташна кечдинчу декъах терра. Со сих ма войла ца- ра.

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ

أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾

60. Ма бала бу керстаналла ди- начарна, шайна ваIда динчу шайн дийнера!

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي

يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Чулацам

58-гІа сурат «ал-Ахькѡф».....	3
59-гІа сурат «Мухьаммад»	12
60-гІа сурат «ал-Фатхъ»	20
61-гІа сурат «ал-Хьужурат»	29
62-гІа сурат «Кѡф».....	34
63-гІа сурат «аз-Зарийат».....	41